

Toimintakertomus 2012

SISÄLLYSLUETTELO

Toiminta-ajatus	3
Visio	3
Organisaatiokaavio	4
Kulttuurijohtajan katsaus.....	5
Vuoden tähtihetkiä	6
Kulttuuripolitiikka	8
Kulttuuri- ja kirjastolautakunta.....	8
Poimintoja nelivuotiskaudelta.....	9
Avustukset.....	9
Taideapurahan saajat:	10
Julkaisutoiminta	11
Kansainvälinen toiminta	11
Ruotsinkielinen toiminta	11
Lasten- ja nuortenkulttuuri ja taidekasvatus	12
Kulttuurinen vanhustyö	12
Kulttuurinen aluetyö	13
Kulttuuripalvelut	14
Annantalo	14
Caisa.....	15
Kanneltalo	16
Malmitalo.....	17
Stoa.....	17
Vuotalo	18
Savoy-teatteri	18
Espan lava	19
Verkkopalvelut.....	19
Kultus.....	19
Skenet	20
Talous	21
Avustukset.....	21
Yhteisöjen tukeminen (4 17 03).....	21
Avustukset teatterilain piiriin kuuluville ammattiteattereille (4 17 04)	21
Investoinnit.....	21
Kestävä kehitys	22
Henkilöstö	22
Liitteet:	24

Toiminta-ajatus

Helsingin kulttuurikeskus on taiteen, kulttuurin ja luovuuden edistäjä, joka kehittää kulttuurisesti rikasta ja monimuotoista Helsingin seutua. Helsingissä kulttuuri on kaikkien oikeus.

Kulttuurikeskuksen toimintamuodot ovat:

- Kulttuurin tukeminen: myöntää avustuksia taidelaitoksille, taideoppilaitoksille, taideyhteisöille, yhteisöille ja taiteilijoille sekä tarjoaa esiintymis- ja työtiloja taiteilijoille.
- Kulttuurin tarjonta: tuottaa kulttuuritoimintaa itse ja yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.
- Kulttuurin edistäminen: toimii aloitteellisesti ja tavoitteellisesti kulttuuripolitiikassa paikallisella, kansallisella ja kansainvälisellä tasolla.

Visio

Helsinki on monimuotoinen ja omaleimainen taiteen, luovuuden ja kulttuurin keskus. Se on kansainvälisesti kiinnostava kulttuurin edelläkävijä Itämeren alueella.

Organisaatiokaavio

Kulttuurijohtajan katsaus

Vuosi 2012 oli isojen tapahtumien vuosi. Helsinki oli maailman designpääkapunki (WDC 2012) ja juhli samalla 200-vuotista taivaltaan Suomen pääkaupunkina. Vuoden aikana Helsingin omaleimaisuutta tehtiin maailmalla tunnetuksi Rio de Janeirosta Shanghaihin ja Lontoosta Kapkaupunkiin. Kaupungissa merkkivuosi nosti muotoilun laajasti esiin ja korosti käyttäjälähtöisen muotoilun merkitystä. Pääkaupungin juhluvuoden tapahtumien kirjo esitteli 200-vuotisen historian virstanpylväitä.

Molemmat merkkivuodet näkyivät sekä viraston että toimipaikkojemme ohjelmistossa. Myös kulttuurikeskuksessa juhlittiin. Savoy-teatteri ja Annantalo täyttivät 25 vuotta. Kannelmäen Kanneltalossa vietettiin 20-vuotisjuhlia.

Savoy-teatterin juhluvuosi oli menestys niin ohjelmasisällöltään ja kävijämäärältään kuin taloudellisestikin. Annantalon vuoteen mahtui puolipyöreiden vieton lisäksi runsaasti muotoilu- ja pääkaupunkiaiheista ohjelmaa. Kanneltalon Kahvilastage on vakiinnuttanut asemansa suosittuna matalan kynnyksen ohjelmapaikkana.

Stoassa ja Vuotalossa vahvistettiin monikulttuurista ohjelmaa. Malmitalo sai elokuvatoiminnalleen merkittävän tukipäätöksen laitteiston digitalisoinnista – eläköön Helsingin ainoa ja ikioma kunnankino! Caisan Kiinalainen uusi vuosi löi kävijäennätyksen 30 000 katsojalla

Kulttuurikeskuksen omien toimipaikkojen saleissa järjestettiin vuoden aikana yli 1 500 esitystä, joissa oli 176 000 katsojaa. Taidekursseja järjestettiin yli 1 100, opetukseen osallistui lähes 14 000 lasta ja nuorta. Näyttelyitä oli yhteensä runsaat 100, ja niissä kävi 177 000 vierasta.

Kertomusvuosi oli kulttuuri- ja kirjastolautakunnan kauden viimeinen. Kauteen tiivistyi monta merkkipaalua, jotka antavat seuraavalle lautakunnalle hyvän alustan jatkaa työtä Helsingin kulttuurin parhaaksi. Lautakunta vastasi valtuuston päättämän Helsingin kulttuuristrategian valmistelusta. Toimikauteen ajoittui myös Musiikkitalon valmistuminen. Keskustakirjastohanke eteni arkkitehtuurikiilpailuun. Lautakunnan sydän sykki tanssille: tuki kolminkertaistui, tanssin laajaa perusopetusta antavat tanssikoulut nostettiin toiminta-avustusten piiriin ja Tanssin talo -hanke käynnistyi. Myös sirkustaiteen tukea lisättiin, ja uusia toimijoita otettiin toiminta-avustusten piiriin.

Vuonna 2012 kulttuuri- ja kirjastolautakunta jakoi avustuksina taiteen ja kulttuurin tukemiseen lähes 15,9 miljoonaa euroa. Summasta toiminta-avustuksina myönnettiin 84 prosenttia taide- ja kulttuurilaitoksille ja 4 prosenttia pienemmille yhteisöille. Loput 12 prosenttia jaettiin kertaluonteisina avustuksina ja apurahoina.

Helsingin kulttuuripalkinnon sai tanssitaiteilija Susanna Leinonen. Designvuoden kunniaksi jaettiin kertaluonteinen muotoilupalkinto graafikko Erik Bruunille tunnustukseksi merkittävästä elämäntyöstä. Kulttuuriteoksi 2012 valittiin Night Visions -elokuvafestivaali.

Helsinki on Suomen johtava kulttuurikaupunki myös juhla- ja merkkivuosien jälkeen. Uusi kulttuuristrategia näyttää suuntaa vuoteen 2017. Haluamme olla kaupunkilaisten näköinen, hauska ja toimiva kaupunki.

Haluamme ylläpitää ja vahvistaa rakenteita, jotka tukevat asukaslähtöistä toimintaa. Kaupunki on taiteen ja kulttuurin alusta, joka luo uutta ja kyseenalaistaa olemassa olevaa. Onnistumme silloin, kun kaupunki tarjoaa tähän tasapuoliset ja tasa-arvoiset mahdollisuudet.

Iso kiitos kulttuurikeskuksen osaavalle ja omistautuneelle henkilöstölle - annetaan kulttuurin värittää jatkossakin.

Veikko Kunnas
vs. kulttuurijohtaja

Vuoden tähtihetkiä

Afrikkalaisen musiikin tähti: Fatoumata Diawara

Afrikkalaisesta musiikista on tullut maailmanlaajuisesti suosittua. Savoy- teatterin lavalla nähtiin viime vuonna useita afrikkalaisia huippuartisteja. Yksi heistä oli nuori malilainen **Fatoumata Diawara**. Näyttelijänä ja tanssijana aloittaneen monilahjakkuuden ura on kovassa nosteessa maailmalla ja tulevaisuudessa hänet tultaneen näkemään myös suuremmilla areenoilla.

Lauluja Stadista: Dumari ja Spuget

Tuomari Nurmiolle stadilaisuus ja slangi ovat aina olleet tärkeä osa musiikkia. Helsingin 200 vuotta pääkaupunkina -juhlavuosi oli oiva hetki koota stadilaislauluista konsertti Savoy-teatteriin. Suuren suosion saanut konsertti uusittiin joulukuussa.

Susanna Leinosesta Stoaan residenssitaiteilija 2012–2014

Uudeksi residenssitaiteilijaksi valittu **Susanna Leinonen** toi keväällä Stoaan näyttämölle tanssiryhmänsä kiitetyn teoksen *Sokea mieli*. Sen yhteydessä tehtiin monipuolista yleisötyötä muun muassa taiteilijatapaamisten ja asiakasraadien merkeissä. Syksyllä nähtiin ensi-illassa Susanna Leinonen Companyn uutuus *Romeo ja Julia*. Tulevina kausina tanssia tuodaan lähemmäs yleisöä muun muassa avoimien harjoitusten ja tanssityöpajojen avulla.

Vaippakansan karnevaalit

Malmitalossa kolmatta kertaa järjestetyt *Vaippakansan karnevaalit* on vakiinnuttanut paikkansa lapsiperheiden tapahtumana. Karnevaalipäivän aikana yhteensä 2026 pientä ja isoa vierasta vieraili yhdeksässä esityksessä, kuudessa työpajassa ja lukuisissa oheistapahtumissa.

The Great Helsinki Swing Big Band sarjalla jo 10 000 kuulijaa

Vuodesta 2006 lähtien Malmitalon konserttisarjassa on kuultu swing-musiikin valioita. Joulukuussa sarjan 54. konsertissa rikottiin 10 000 kuulijan raja. Jokainen konsertti on ollut lähes loppuunmyyty. ”Hyvin tehty ja valmisteltu. Ei ryppyotsaista meininkiä”, summaa kapellimestari **Antti Sarpila** suosion salaisuuden.

Nykytanssin parhaimmistoa Stoassa: Ice Hot

Stoa oli yksi esityspaikoista, kun Pohjoismaissa vuosittain kiertävä Ice Hot -festivaali rantautui Helsinkiin. Katselmus esitteli pohjoismaisen nykytanssin parhaimmistoa. Festivaalin esitykset olivat avoimia sekä ammattilaisille että suurelle yleisölle. Kansainvälisiä vieraita oli yli 230, ja toimittajia ja kriitikkoja saapui kaikkialta maailmasta.

Annantalo 25 vuotta

Lasten ja nuorten taidekeskus juhli alkuvuonna 25-vuotistaivaltaan kutsuvierastilaisuuksin, avoimin ovin, esityksin, näyttelyin, luennoin ja työpajoin. Syksyllä oppilaat ideoivat ja toteuttivat aivan oman juhlan koko Annantalolle. Juhliin mahtui työpajoja, esityksiä, herkkuja, näyttelyitä sekä jättimäinen, yhdessä koristeltu synttäririkakku.

Hyppysellinen Unioninkatua – Aika- ja lautasmatka pääkaupungissa 1812–2012

Annantalon perinteikkäät historialliset kaupunkimatkat kuuluivat myös Helsingin pääkaupunkiuden 200-vuotisjuhlaan. Kadun menneisyys heräsi eloon teatterin keinoin. Kierroksilla helsinkiläiskoulujen neljäsluokkalaiset tutustuivat historiallisiin henkilöihin, eri vuosikymmenten muotiruokiin ja kiinnostaviin paikkoihin ja kuuluivat tarinoita Helsingistä 200 vuoden ajalta. Mukana toteutuksessa olivat Kallion lukio, DOT r.f. ja kaupunginmuseo.

Japani-päivä

Kahden evakkovuoden jälkeen ”oikea” Annantalo täyttyi jälleen japanilaisesta kulttuurista: työpajoista, tanssi- ja budoesityksistä. *Karu ja kaunis* – Japanilaisia kertomuksia kukista ja kauneudesta oli yksi WDC-vuoden ART LAB –toimintagallerioista.

Maa ilmassa -klubisarjan konsertit

Helsingin kulttuurikeskuksen ja Uudenmaan taidetoimikunnan yhteistyössä tuottama klubisarja toi itäiseen Helsinkiin kolmena iltana korkeatasoista maailmanmusiikkia. Vuotalossa esiintyi *The Mpondas* ja *Ethnopolis* ja Stoassa **Ali Amran**.

Eino Grön: Elämää omin sanoin ja lauluin

Legendaarinen iskelmälaulaja ja tangojen tulkitsija **Eino Grön** esiintyi täydelle salille Vuotalon Senioritiistai-sarjan konsertissa. Laulujen lomassa Grön kertoi elämästään ja esittämistään kappaleista.

Kanneltalo 20 vuotta

Kanneltalossa vietettiin 20-vuotisjuhlallisuuksia syksyllä jokaisen esityskuukauden 20. päivänä. Syyskuussa juhlittiin senioriteemalla ja juhlakonsertissa lauloi **Monica Aspelund**. Lokakuussa lasten ja nuorten päivää juhlisti PelleBändin debyyttiesitys *Renessanssin 4 ässää*. Marraskuussa talo täyttyi monikulttuurisuus-teeman myötä afrikkalaisista rytmeistä sekä monikansallisista taideteoksista.

Sakari Marila: VIVA!

Kanneltalon galleriassa nähtiin syksyllä taidemaalari **Sakari Marilan** näyttely. Näyttelyssä perehdyttiin Marilan Kanneltalon konserttisalin kattoon suunnittelemaan VIVA!-lasimaalaukseen ja sen valmistumista edeltäneeseen työprosessiin. Näyttely oli osa talon 20-vuotisjuhlaohjelmistoa.

Kulttuuripolitiikka

Kulttuuripolitiikan osasto vastaa lautakuntavalmistelusta, johon kuuluu muun muassa avustukset. Osaston vastuulla on yhteistyö taiteen ja kulttuurin kentän kanssa, tutkimus- ja julkaisu-toiminta, kansainvälinen yhteistyö sekä ruotsinkielinen toiminta.

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta (varajäsen)

Anni Sinnemäki, Vihr
puheenjohtaja (Jasmin Hamid)

Johanna Sydänmaa, Kok
varapuheenjohtaja (Aleksis Seeck)

Heidi Ekholm-Talas, Kok (1-6/2012)/
Laura Simik, Kok (7-12/2012) (Olavi Arra)

Juha Levo, Kok, (Kristina Lillqvist)
Risto Kolanen, Sdp (Susanna Haapalainen)
Jaana Alaja, Sdp (Ville Jalovaara)
Hannu Oskala, Vihr (Mikael Vakkari)
Alina Mänttari-Buttler, Vas (Reiska Laine)
Lasse Liemola, Rkp (Marica Rosengård-Weckström)

Kaupunginhallituksen edustaja
Osku Pajamäki (Nasima Razmyar)

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta kokoontui 11 kertaa ja teki 181 päätöstä. Lautakunta antoi vuoden aikana 34 lausuntoa. Lautakunta antoi lausuntonsa muun muassa kulttuuritoimen organisointiselvityksestä, Guggenheim-museon perustamismahdollisuuksista Helsingissä, Demokratia-ryhmän loppuraportista, globaalien vastuun strategiasta, Tanssin talosta sekä erilaisista lähipalveluista.

Lisäksi lautakunnan työryhmä oli valitsemassa kirjastotoimen johtajaa **Tuula Haavistoa** ja kulttuuripolitiikan osastopäällikköä **Veikko Kunnasta**. Valinnat tulivat ajankohtaisiksi, kun kaksi Helsingin kulttuuritoimen pitkäaikaista vaikuttajaa, **Maija Berndtson** ja **Marianna Kajantie**, jäivät eläkkeelle.

Lautakunnan jäsenistä muodostettu avustusjaosto oli koolla viidesti. Jaosto valmisteli toiminta-avustusten, taideapurahojen sekä kulttuuripalkinnon jakoehdotukset. Jaostoon kuuluivat Anni Sinnemäki, Hannu Oskala, Johanna Sydänmaa, Lasse Liemola, Risto Kolanen, Jaana Alaja, Alina Mänttari-Buttler ja Reiska Laine.

Keväällä käsiteltiin taide- ja kulttuurilaitosten ja syksyllä kulttuuri- ja taideyhteisöjen toiminta-avustukset. Kohdeavustuksia ja kansainväliseen toimintaan suunnattuja avustuksia käsiteltiin joka kokouksessa. Vuodelle 2012 lakisääteisen valtionosuuden piirissä olevien (VOS) teattereiden avustuksiin myönnettiin 200 000 euron lisäys, joka kohdennettiin laitosten ulkopuolisiin, yhteisöllisiin hankkeisiin.

Toukokuussa 2012 lautakunnan edustajat osallistuivat pohjoismaisten pääkaupunkien kulttuurilautakuntien tapaamiseen Färsaarilla. Seminaariosuudessa keskusteltiin esimerkiksi yhteispohjoismaisesta kulttuurifestivaalitoiminnasta, nuorisokulttuurista, kulttuurirakentamisesta ja tilastotietojen vaihtamisesta Pohjoismaiden kesken.

Poimintoja nelivuotiskaudelta:

Lautakunta

- vastasi kaupungin kulttuuristrategian 2012–2017 valmistelusta
- osallistui ja edisti World Design Capital 2012 -vuotta
- edisti osaltaan Keskustakirjasto-hanketta, jonka arkkitehtuurikilpailu käynnistyi 2012
- edisti osaltaan Musiikkitaloa, joka valmistui 2011
- edisti Tanssin talo -hankkeen käynnistymistä
- kolminkertaisti tanssin tuen vuosina 2009–2012
- nosti taiteen laajaa perusopetusta antavat tanssikoulut toiminta-avustusten piiriin
- lisäsi sirkustaiteen tukea ja otti uusia toimijoita toiminta-avustusten piiriin

Avustukset

Vuonna 2012 kulttuuri- ja kirjastolautakunta myönsi avustuksia taiteen ja kulttuurin tukemiseen 15,9 miljoonaa euroa. Summasta 3,8 miljoonaa euroa jaettiin teatterilain piiriin kuuluville ammattiteattereille ja 12,1 miljoonaa euroa muiden yhteisöjen tukemiseen. Yhteisötuki myönnettiin toiminta-avustuksina musiikkioppilaitoksille, teatterilain ulkopuolisille ammattiteattereille, museoille, taidekouluille ja -opistoille sekä sivistys- ja taidejärjestöille.

Lisäksi kulttuuri- ja kirjastolautakunta myönsi kertaluonteisia kohdeavustuksia taiteen ammattilaisryhmille, eri puolilla kaupunkia toteutettuihin lähikulttuurihankkeisiin sekä taideapurahoja ammattitaiteilijoille. Lisäksi myönnettiin pääsääntöisesti kolmivuotisia avustuksia kulttuuritoiminnan kehittämishankkeisiin. Vuoden aikana käsiteltiin yhteensä 1 076 hakemusta.

Helsingin kulttuuripalkinnon, 10 000 euroa, sai tanssitaiteilija Susanna Leinonen. Hän on tehnyt merkittävän kansainvälinen uran ja tuonut useita omia tuotantojaan sekä kansainvälisiä vierailijaryhmiä Helsinkiin.

Helsingin muotoilupalkinto jaettiin WDC Helsinki 2012 -vuoden kunniaksi graafikko Erik Bruunille. Tunnustus myönnettiin merkittävästä taiteellisesta elämäntyöstä. Muun muassa julisteita, kirjoja, liikemerkkejä, postimerkkejä ja seteleitä suunnitellut Bruun on vaikuttanut merkittävästi suomalaisen graafiseen suunnitteluun.

Helsingin kulttuuriteoksi valittiin Night Visions -elokuvafestivaali. Palkinnon suuruus oli 5 000 euroa. Helsingin kulttuuriteko -palkinnon lisäksi lautakunta jakoi kunniamaininnat Siivouspäivä-tapahtumalle sekä Baana-hankkeelle.

Taideapurahat, 210 300 euroa, myönnettiin kirjallisuuden, kuvataiteen ja taideteollisuuden edustajille. Taideapurahaa haki 327 taiteilijaa ja se myönnettiin 64:lle.

Taideapurahan saajat:

Kirjallisuus

Alanen Virpi
Backlén Marianne
Forss Henri Mikael
Hautala Turkka
Hukkila Kari
Hänninen Ville
Kaskela Markku
Kyyrönen Sirpa
Lindgren Minna
Nikula Jaana
Perkiö Pia
Pystynen Kristiina
Räsänen Anna Mari
Sippola Miira
Takkinen Outi-Maria
Torres Hdez Iván
Viikilä Jukka
Viinikainen Antero

Kuvataide

Björn Ari
Caravello Paolo
Cavén Kari
Eerola Eeva-Riitta
Eklund Eeva-Leena
Erre Erika
Geagea Noora
Gorzna Ewa
Kaarlehto Iiris
Kuoppala Riikka
Lehtonen Paula
Lindberg Carl Sebastian
Markkanen Jenni
Nabb Janne
Nieminen Inka
Nykyri Anna
Orenius Marika
Priha Eeva-Maija
Pulkkinen Anssi
Pärkinen Kyösti
Soininen Erkki Ilmari
Suntio Heimo
Syrjälä Nestori
Teeri Maria

Tervo Sakari
Tuominen Tatu
Vapaavuori Salla
Westphal Thomas
Yli-Annala Kari

Taideteollisuus

Aakko Maarit
Ahokas Iiro
Granlund Risto
Kayiwa Lincoln
Kuula Essi
Laakkonen Mikko
Marsch Mirja
Martikainen Outi
Nieminen Jouko
Raeste Salli
Rantala Arja
Roininen Juhani
Salomäki Sonja-Elena
Tuominen Terhi
Vainio Johanna
Vesänen-Laukkanen Virpi
Vierikko Anna-Mari

Julkaisu- ja toiminta

Kulttuurikeskus teki Helsingin pääkaupunkina 200-vuotisjuhlan kunniaksi *Unioninakseli*-julkaisusarjan. Unioninkadun kulttuurihistoriaa käsittelevän sarjan aiheina olivat Havis Amanda, Kallion kirkko, Kansalliskirjasto, Tähtitorninmäki ja Varsapuistikko. Tähtitorninmäki julkaistiin myös ruotsiksi nimellä Observatoriebacken. Julkaisusarja liittyi laajempaan hankkeeseen, jossa pääkaupungin historiaa ja nykyisyyttä tuotiin esiin Unioninkadun kautta.

Kertomusvuonna virasto julkaisi Nukketeatterikeskus Poijun tekemän selvityksen nukketeatterin tilasta Suomessa ja erityisesti Helsingissä. Raportti *Langat käsissä – Tavoitteena nukketeatterin ammattilaisten toimintaedellytysten kehittäminen* oli osa viraston tukemaa kolmivuotista kehityshanketta.

Kansainvälinen toiminta

Kulttuurikeskus osallistui aktiivisesti Eurocities Culture Forumin toimintaan ja muihin kansainvälisiin verkostoihin. Yhteistyötä tehtiin muun muassa lastenkulttuurin ja kulttuurisen vanhustyön saralla

Eläintarhan huvilan taiteilijaresidenssissä vieraili yli sata ulkomaista taiteilijaa kaikilta taiteenaloilta ja joka mantereelta. Heidän teoksensa olivat esillä monessa helsinkiläisessä taidetapahtumassa lastenteatterifestivaaleilta poikkitaiteellisiin performanssitapahtumiin. Kulttuurikeskus oli mukana myös teatterin, tanssin ja sirkuksen ammattilaisille suunnatussa TAIVEX²-työvaihto-ohjelmassa.

Ruotsinkielinen toiminta

Kulttuurikeskuksen ruotsinkielinen toiminta on moniulotteista ja käsittää kehitys- ja kulttuuripoliittisen toiminnan lisäksi verkostointi- ja yleisötyötä talojen ohjelmatyön täydentämiseksi. Kulttuurikeskus toimii urbaanin kulttuuriyhteistyön mahdollistajana, tukijana ja asiantuntijana. Yhteistyökumppaneita ovat kaupungin muut virastot, eri taidelaitokset ja kulttuuriyhteisöt sekä kolmannen sektorin toimijat.

Lastenkulttuuriverkosto Taikalampun kautta osallistutaan suomenkielisen lisäksi ruotsinkielisen lastenkulttuurin ja lastenkulttuuristrategian kehittämiseen ja levittämiseen myös valtakunnallisesti.

Taikalampun ruotsinkielinen koordinoitutyö on vuoden aikana tuonut mukanaan luentoja eri seminaareissa sekä soveltavan taiteen työpajojen ja ideapäivien suunnittelua ja toteuttamista. Sanataide omana kehitysalueena huomataan niin ohjelma- ja koulutuskonseptien kehityksessä kuin uudessa pienten lasten sanataiteen menetelmäoppaassa. Sydkustens landskapsförbundin kanssa toteutettu kiertävä *Ordboet*-sanataidenäyttely kiersi vuoden aikana kymmenessä alakoulussa. Näyttelyn lisäksi järjestettiin myös sanataidekoulutuksia.

Koulujen kulttuurikasvatusta on seminaarien ja tapaamisten yhteydessä jalkautettu myös ruotsinkielisiin peruskouluihin. Ruuti-hankkeessa on koulutettu oppilaskuntia ja oppilaskuntien vastaavia opettajia. Myös Terveyttä kulttuurista -teemaa on työstetty seminaarien, koulutuspäivien ja eri hankkeiden kautta. ESR-hanke Produforumin yhteydessä on tutkittu ruotsinkielistä vapaata taidekenttää ja kehitetty sen osaamista sekä pääkaupunkiseudulla että valtakunnallisesti.

Huhtikuussa järjestettiin erityislasten *Barnfest*-tapahtuma Annantalossa Luckanin ja 15 erityisjärjestön kanssa ja toukokuussa aikamatkoja neljäsluokkalaisille Unioninkadulla Annantalon ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa. Joulukuussa organisoitiin kolmannen kerran vanhan ajan Joulupolku Herttoniemeen. Vuoden aikana pidettiin kaksi kulttuurikoordinaattoritapaamista sekä kaksi kulttuurikurssia yläkoululle ja lukiolle.

Lasten- ja nuortenkulttuuri ja taidekasvatus

Kulttuurikeskuksen taidekasvatushankkeita tehtiin aiempaa enemmän yhdessä koulujen kanssa. *Kulttuuria kouluille* -hankkeessa Helsingin runsasta kulttuuritoimintaa tuotiin opettajien tietoon. Tavoitteena on lisätä kulttuurin hyödyntämistä opetuksessa. Opetusviraston kanssa toteutettiin useita koululaisten toivomia tapoja oppia kulttuurin avulla ja kulttuurista.

Pohjoismaiden neuvoston Helsingin kokouksen yhteydessä järjestettiin opettajille ja taidetoimijoille *Lust att lära* -seminaari. Helsingin kaupungin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman (LASU) hankkeilla aktivoitiin lapsia ja nuoria kerhoihin ja kesäkursseihin. Erityistavoitteena oli saada osallistujia myös maahanmuuttajaperheistä ja sosiaalityön asiakkaina olevien perheistä. Useat kurssit painottuivat kädentaitoihin maailman muotoilupääkaupunkivuoden kunniaksi.

Kulttuurinen vanhustyö

Kulttuurisen vanhustyön kehittämistä jatkettiin yhteistyössä sosiaaliviraston kanssa. Edellisvuonna yhteistyön tueksi perustettua Troppi-verkostoa vahvistettiin. Verkoston tavoitteena on tehdä kulttuurista vanhustyötä tunnetuksi sekä vahvistaa alan toimijoiden yhteistyötä ja tiedonkulkua. Verkoston toimintavälineitä ovat uutiskirje sekä eri kohderyhmille järjestetyt tapaamiset.

Vuoden aikana helsinkiläisissä vanhustyön yksiköissä toteutettiin useita taidepilotteja, joissa kokeiltiin eri taidemuotoja vanhustyössä. Keskeisessä roolissa kulttuurisen vanhustyön kehittämisessä on EU-rahoitteinen *Osaattori*-hanke (2011–2013). Hankkeessa on muun muassa perehdytetty taidealan ammattilaisia sosiaalisen erityispiirteisiin. Lisäksi sosiaaliviraston työntekijöille on järjestetty täydennyskoulutusta taiteen ja kulttuurin mahdollisuuksista ja merkityksistä vanhustyössä.

Kulttuurinen aluetyö

Kulttuurikeskuksen aluetaloilla on merkittävä rooli alueidensa kulttuuritarjonnan vahvistajina. Niiden toimintaa täydennetään tukemalla paikallisia aloitteita. Avustusjärjestelmää on vuoden aikana nivottu entistä kiinteämmäksi osaksi kaupungin eri alueiden kulttuurityötä. Valtionosuusteattereille on luotu uusi tuki. Sen tavoitteena on rohkaista teattereita toimimaan alueilla ja yhteistyössä asukkaiden kanssa. Kokemukset ovat olleet hyviä. Esimerkkeinä ovat tanssiteatteri Zodiakin tekemä projekti Vuosaarella sekä Kansallisteatterin projekti Pikku-Huopalahdessa. Avustusmuoto on tuonut taiteilijoille tarttumapintoja kaupunkilaisten arkeen. Hankkeet ovat samalla vahvistaneet paikallisia verkostoja ja luoneet näköaloja omatoimiseen kulttuurin tekemiseen kaupunginosissa.

Aluetyön painotus on säilynyt edelleen Mellunkylässä. Virasto on jo pidempään osallistunut Kontupisteen ja Mellarin ylläpitoon. Tukea eri kaupunginosille on vähitellen tasapainotettu muun muassa lisäämällä läpinäkyvyyttä avustusten perusteisiin ja määriin. Tuki kansalaisjärjestöjen kulttuurityölle Kalasataman konttiaukiolla on edustanut uudenlaista mallia luoda positiivisia mielikuvia vasta rakennusvaiheessa olevasta kaupunginosasta.

Kulttuuripalvelut

Helsingin kulttuurikeskuksen seitsemän toimipaikkaa järjestivät vuoden 2012 aikana yli 1 500 esitystä, joissa oli 176 000 katsojaa. Taidekursseja järjestettiin 1 100. Opetukseen osallistui lähes 14 000 lasta ja nuorta. Näyttelyitä oli yhteensä 100. Niissä kävi 177 000 vierasta. Kulttuurikeskus ylläpitää myös kahta verkkopalvelua.

Kulttuurikeskuksen palvelut täydentävät alueellisesti ja toimintasisällöltään Helsingin kulttuuritarjontaa. Samalla kulttuuripalvelut (esitykset, tapahtumat, näyttelyt, taidekasvatus ja kulttuuriarvot) ovat tukea laajalle joukolle taiteilijoita. Ne tarjoavat työtä ja mahdollisuuden tuoda taidetta esille. Toimipaikkojen tilavuokrat on subventoituja. Taiteilijat saavat tapahtumalle ammattimaisen tuotanto-, markkinointiviestintä- ja esitysteknisen palvelun.

Kulttuurikeskus kehittää jatkuvasti toimintaansa parantaakseen palveluidensa tavoitettavuutta sekä yleisesti että tietyille kohderyhmille. Ajankohtaisia kehittämisalueita ovat muun muassa kulttuurinen yhteistyö vanhusten ja nuorten kanssa sekä kulttuurienvälisyys ja kulttuurityö alueilla.

Virasto ja sen toimipaikkaverkosto osallistuu entistä enemmän myös kaupungin yhteisstrategioihin. Lähiöiden elinvoimaa lisäävän Lähiöprojektin rahoituksen avulla on voitu toteuttaa useita uusia aloitteita, kuten nuorten Operaatio Pulssi Kannelmäessä sekä muita alueellisia ja yhteisöllisiä hankkeita. Lasten ja nuorten hyvinvointiin tähtäävästä LASU-projektista on tuettu koulujen ja nuorten kanssa tehtävää kulttuurista yhteistyötä erityistä panostusta kaipaavilla alueilla.

Kaikki kulttuurikeskuksen toimipaikat ovat verkottuneet oman alansa kotimaisiin ja kansainvälisiin verkostoihin, joita ovat mm. ENCC (European Network of Cultural Centres), ICEnet (International Creative Education Network), IETM (Informal European Theatre Meeting), Womex (World Music Expo), Small size – big citizens -verkostossa, Kansainvälinen taidekasvatusverkosto sekä valtakunnallinen lastenkulttuuria kehittävä Taikalamppu-verkosto.

Annantalo

Annantalon tehtävä on luoda lapsille ja nuorille edellytykset taiteen ja kulttuurin tekemiseen ja kokemiseen Helsingissä.

Vuosi 2012 oli Annantalolle juhlien vuosi. Remontoitu rakennus Annankatu 30:ssä avattiin toimintaan tammikuussa, jolloin vietettiin Annantalon 25-vuotisjuhlia. Neljännesvuosisadan mittaista taidekasvatustoimintaa juhlittiin viikon ajan avoimien ovien, näyttelyiden, luentojen, tapahtumien ja työpajojen merkeissä. Syksyllä Annantalon oppilaat suunnittelivat ja toteuttivat itselleen oman juhlan, jonka ohjelmassa oli työpajoja, esityksiä, herkkuja, näyttelyitä ja tietysti jättimäinen, yhdessä koristeltu kakku.

Annantalossa järjestettiin vuonna 2012 yhteensä 740 kurssia, joihin sisältyi 11 000 oppituntia. Taideopetukseen osallistui 8000 oppilasta. Juhlavuoden kunniaksi järjestettiin 16 näyttelyä, joissa kävi 26 000 vierasta. Salissa pidettiin 137 tapahtumaa, joissa oli 6240 kävijää.

Annantalon World Design Capital Helsinki 2012 -hankkeita oli neljä. *ART LAB* -toimintagalleriassa lähestyttiin eri taiteiden kautta muotoilua ja designia sekä tutkittiin niiden yhteyksiä muihin taiteisiin. *Keidas*-projektissa Aalto-yliopiston opiskelijat ja Annantalon oppilaat suunnittelivat Annantalon pihan

alueesta viihtyisän, toiminnallisen ja esteettisen ympäristön. Myös yleisö pääsi esittämään ideoitaan. Arkkitehtiopiskelija **Veikka Entelän** suunnitelma *Piirileikki* valittiin pihan jatkosuunnitelmien pohjaksi. Projekti on osa pohjoismaista arkkitehtuurikasvatushanketta, joka toteutetaan yhdessä Bergenin ja Århusin kanssa.

Suomen ensimmäinen lasten kirjakahvila sai nimekseen *Haitula* suojelejansa **Kirsi Kunnaksen** runon mukaan. Kahvila toimii taukopaikkana Annantalossa asioiville, mutta myös tapahtumapaikkana lasten ja nuorten kirjallisuuteen liittyville tilaisuuksille ja näyttelyille. Annantalon oppilaat toteuttivat kahvilaan tekstiilejä, valaisimia ja astioita.

Muotoilijan aarrearkku oli viiden WDC-kaupungin (Helsinki, Espoo, Vantaa, Kauniainen, Lahti) yhteinen hanke, jossa kaupunkien esiopetusryhmien lapset saivat kokemuksen muotoilusta.

Helsingin 200-vuotista taivalta pääkaupunkina juhlittiin ala-asteen neljäsluokkalaisille järjestetyillä historiallisilla *Hyppysellinen Unioninkatua* -kaupunkikierroksilla. Mukana yhteistyössä olivat Kallion lukio, Drama och teater rf (DOT) ja Helsingin kaupunginmuseo. Kierrokset toteutettiin suomeksi ja ruotsiksi.

Elokuussa vaihtui Annantalon vetovastuu, kun pitkäaikainen johtaja **Johanna Lindstedt** jäi eläkkeelle ja ruoriin astui **Kaisa Kettunen**.

Lisäksi Annantalo julkaisi kertomusvuonna Taideneuvola-kokemuksiin pohjautuvan *Tehdään taidejuttuja!* -kirjan tukemaan perheiden yhteistä taiteen tekemistä ja kokemista kotona. Opetuksessa kokeiltiin lukukauden mittaista lyhytkurssia valokuvauksessa ja nuoria osallistavaa kulttuurikurssia (*Vallaton valta*). Päiväkodeille kehitettiin Lasten elokuvakoulu ja Savoy'n ja Annantalon 25. juhluvuoden kunniaksi toteutettiin yhteinen maailmanmusiikin koululaiskonserttisarja. Ensimmäiseksi Taikalamppu-verkoston *Vuoden Iduksi* valittiin nukketeatteri Ofelian *Nenäliinalippu*, joka sai ensi-iltansa marraskuussa.

Caisa

Caisa on kansainvälinen kulttuurikeskus Helsingin ydinkeskustassa. Se tukee kulttuurisesti monimuotoisen kaupungin kehittymistä järjestämällä monipuolista ohjelmaa ja edistämällä eri maista tulleiden ihmisten vuorovaikutusta. Caisa toimii rasismia ja ennakkoluuloja vastaan kulttuurin keinoin. Yksi Caisan keskeisimmistä tehtävistä on tukea vähemmistöjen ja monikulttuuristen ryhmien kulttuuritoimintaa. Lukuisat yhteisöt ja järjestöt käyttävätkin säännöllisesti Caisan tiloja tapahtumissaan. Lisäksi Caisan keskeisiä yhteistyökumppaneita ovat kulttuuri-instituutiot sekä eri maiden suurlähetystöt.

Vuonna 2012 Caisan salissa järjestettiin 187 tilaisuutta, joissa oli yhteensä 9 600 kävijää. Caisassa järjestetyille 90 lasten kurssille ja taidekasvatukseen osallistui 3 214 lasta ja nuorta. Näyttelyiden kävijämäärä oli yhteensä 17 200.

Helsingin muotoilupääkaupunkivuosi näkyi myös Caisan toiminnassa. Caisa järjesti sarjan tapahtumia ja näyttelyitä, joiden teemana oli *Design monimuotoisessa yhteiskunnassa*. Kevään aikana esillä olivat espanjalaisgraafikko **Manuel Estradan** installaatiot ja mainosgrafiikka näyttelyssä *A Juggler's Notebooks* sekä turkkilaista taidetta perinteisestä taiteesta nykypäivän teolliseen muotoiluun. Syksyllä nähtiin ugandalaislähtöisen helsinkiläisarkkitehti **Lincoln Kayiwan** teollisia designtuotteita. Japan meets Finland -näyttely toi esille Suomessa asuvien nuorten japanilaisten suunnittelijoiden ja taiteilijoiden töitä. Osaan näyttelyistä liittyi lapsille suunnattuja työpajoja. Kansainvälisen naistenpäivän juhlan teemana oli *Naiset suunnittelijoina*.

Helsingin pääkaupunkimerkivuotta juhlistettiin Caisassa muun muassa afrikkalaisesta maahanmuuttajaperheestä kertovalla *Big Move* -näytelmällä, taiteiden rooli kotoutumisessa - paneelikeskustelulla sekä afrikkalaisten suunnittelijoiden muotinäytöksellä.

Kiinalainen uusivuosi järjestettiin jo kuudetta kertaa Lasipalatsin aukiolla. Tapahtumassa nähtiin sekä pekingiläisten että paikallisten taitelijoiden esityksiä. Suosituilla markkina- ja ruokatoreilla pääsi tutustumaan kiinalaiseen ruokakulttuuriin. Suureen ilotulitukseen Töölönlahdella huipentunut tapahtumakokonaisuus keräsi yhteensä yli 30 000 kävijää, mikä oli tapahtuman uusi kävijäennätys. Pää tapahtuman lisäksi Kiinalaiseen uuteenvuoteen liittyi muun muassa näyttelyitä ja pekingiläisten taiteilijoiden koululaisesityksiä.

Suosittuja tapahtumia vuonna 2012 olivat kulttuuritilaisuudet, joissa oli ohjelman lisäksi mahdollisuus tutustua eri alueiden ruokakulttuureihin, kuten afrikkalainen ruokafestivaali African Pots sekä elonkorjuun komean kuun kunniaksi järjestetty Aasialainen kuujuhla.

Uutena toimintana Caisan ohjelmistossa aloittivat *Music station* -klubi-illat, *Tänään keskustellaan* -sarja sekä venäjänkieliset runo- ja musiikki-illat. Klubi-iltojen tavoitteena on tuoda esille Suomeen muuttaneita muusikoita. Klubilla kuultiin esimerkiksi slaavilaista mustalaismusiikkia sekä intialaista kansanmusiikkia ja bluesia. Keskustelusarja paneutui eri kulttuureihin ja taiteeseen liittyviin ajankohtaisiin teemoihin.

Kanneltalo

Vuonna 2012 Kanneltalossa juhliittiin talon 20-vuotista taivalta läntisen Helsingin asukkaiden omana kulttuurikeskuksena. Ohjelmatuotannon ytimen muodostivat konsertit, tanssi- ja teatteriesitykset, elokuvat, näyttelyt sekä lapsiperheille suunnattu ohjelmisto. Vuonna 2012 resursseja kohdennettiin lisäksi yleisötyöhön. Vuoden aikana löydettiin ja vakiinnutettiin uusia tapoja kohdata erityisesti lähialueiden asukkaita.

Kanneltalon salin 194 esityksellä oli 17 400 katsojaa. Uudella kahvilastagella järjestettiin 51 tapahtumaa, joissa oli yhteensä 2 550 kävijää. Auditoriossa järjestetyssä 15 tapahtumassa kävi 600 vierasta. Lisäksi Avoimissa ovissa, Kaupunkitansseissa ja Taiteiden yössä osallistujia oli noin 1 900. Näyttelyitä Kanneltalon galleriassa järjestettiin 16, joissa oli 17 800 kävijää. Näyttelyitä oli lisäksi aulassa ja kahvilassa. Lasten ja nuorten kurssuja pidettiin 22, niissä oli yhteensä 210 oppituntia ja 275 osallistujaa.

Nuorille suunnatun *Operaatio Pulssin* myötä vuorovaikutus 12–18-vuotiaiden kanssa on vahvistunut. Seniorien kulttuuripolku on kiinnittänyt iäkkäämpiä ihmisiä kulttuurikeskuksen palvelutarjontaan.

Kahvilastage on vakiinnuttanut asemansa ja osoittanut tarpeellisuutensa lähialueiden asukkaiden kohtaamispaikkana. Se on jo talon joka neljännen esityksen näyttämönä. Erityisen suosittu on ollut *Juurilla-klubi*. Yleisötyöhön liittyvät *Enemmän irti esityksestä* -asiantuntija-alustukset ovat saaneet mukaansa yhä kasvavan kävijäjoukon. Kahvilastage kokoaa yhteen säännöllisesti myös innokkaita seniorikaraoken ja yhteislaulun harrastajia.

Kanneltalon näyttelytoiminta on lisääntynyt merkittävästi. Gallerian lisäksi näyttelyitä järjestetään säännöllisesti myös muissa tiloissa kuten Kanneltalon aulassa. Kahvilan vitriineissä ovat esillä Suomen taidegraafikot ry:n jäsenten vaihtuvat näyttelyt. Molempiin tiloihin asennettu uusi teosvalaisujärjestelmä on merkittävästi kohottanut näyttelyiden visuaalista ilmettä. Profiilin muutos on kasvattanut näyttelyiden kävijämääriä.

Malmitalo

Pohjois-Helsingin kulttuurikeskuksen Malmitalon vuosi oli vilkas. Esityksiä oli runsaasti ja tilojen kehittämistä jatkettiin. Suositun Malmitalon ravintolan toimintakonseptia uudistettiin. Huomioon otettiin lounasruokailijoiden lisäksi ilta-asiakkaiden tarpeet. Ravintolan uudistettu interiööri sekä salitapahtumiin liittyvä oheisohjelmisto ja -tarjonta lisäsivät ravintolan iltakäyttöä merkittävästi.

Malmitalon kahdessa salissa oli 412 esitystä, joissa oli 34 900 kävijää. Salien ulkopuolisia tapahtumia oli kymmenen. Näitä olivat muun muassa Avoimet ovet, Taiteiden yö, Vaippakansan karnevaalit, Kipinää talveen sekä Lasten Etnosoi!. Salien ulkopuolisissa tapahtumissa vieraili 5 000 kävijää. Näyttelyitä oli 24, joilla 47 700 katsojaa. Kursseja järjestettiin 76, niissä oli yhteensä 851 oppituntia ja kursseille osallistui 752 lasta ja nuorta.

Esityksistä yleisöä kiinnosti eniten rytmimusiikki kansainvälisine vieraineen sekä monipuolinen lastenohjelmisto. Ohjelmistosta noin puolet eli lähes 200 oli elokuvanäytöksiä. Näistä valtaosa toteutettiin eri elokuvafestivaalien yhteydessä. Suomen elokuvasäätiöltä vuoden lopussa saatu merkittävä tukipäättös elokuvateatterin projektorilaitteiston digitalisoimiseksi varmisti, että Malmitalon Kino Helios säilyy tulevaisuudessakin tärkeänä ja laadukkaana elokuvien esityspaikkana.

Kesäkuussa Malmitalossa järjestettiin ENCC:n (European Network of Cultural Centres) isännöimä Project Fair, joka kokosi yhteen noin 80 osallistujaa eri puolilta Eurooppaa. Kokousjärjestelyt ja kiinnostava kokousohjelma saivat osallistujilta kiitosta.

Lapsille ja nuorille käsityöopetusta antavan Helsingin käsi- ja taideteollisuus Taito Helsky ry:n toimisto muutti Malmitaloon Helsingin keskustasta ja täydentää näin talon toimijoiden kirjoa. Malmitalon näyttelyistä vastasi edellisvuosien tapaan Helsingin taiteilijaseura

Stoa

Stoa on monikulttuurisen Itä-Helsingin vireä kulttuurikeskus. Ohjelmisto palvelee sekä omaa aluetta että koko Helsinkiä. Talo järjestää esityksiä, näyttelyitä, kirjavierasiltoja, koko perheen tapahtumia ja laajan kirjon yllätyksellisiäkin projekteja – taidekasvatusta unohtamatta.

Stoan kahden salin 268 kulttuuritilaisuudessa vieraili 21 849 kävijää. Salien ulkopuolisissa tilaisuuksissa kuten *Taiteiden yö*, *Kauhua kakaroille*, *Kirjavieras*-sarja ja *Satutuokiot* sekä *Naperokinot* kävi 4 500 vierasta. Näyttelyitä järjestettiin 29, ja niillä oli noin 40 000 katsojaa. Taidekasvatuksen 83 kurssilla annettiin 961 oppituntia. Kursseille osallistui 1151 lasta ja nuorta.

Ohjelmisto oli tanssipainotteista ja se toteutettiin yhteistyössä kotimaisen tanssin kentän kanssa. Stoa on monen festivaalin näyttämö, mikä tuo sinne katsojia eri puolilta kaupunkia. Kansainvälinen ohjelmisto tuotetaan yhdessä eri festivaalitoimijoiden kanssa.

Ohjelmistossa huomioidaan monikulttuurinen toimintaympäristö. Stoan kahvilan kanssa käynnistettiin *Stoa Soul Kitchen* -sarja, joka esittelee eri kulttuureita ruuan ja taiteen avulla. Maahanmuuttajataustaista yleisöä kävi paljon ilmaistapahtumissa, ja järjestöt käyttivät Stoan tiloja tapahtumiinsa.

Helsinki 200 vuotta pääkaupunkina näkyi esitysten lisäksi kirjavierassarjassa ja galleriassa. **Stefan Bremerin Helsinki**-näyttely oli taiteilijan rakkaudentunnustus kotikaupungilleen. Syksyllä käynnistyi yhteistyö Helsingin taidemuseo Tennispalatsin kanssa osallistavalla *Muutos*-näyttelyllä. WDC-vuotta juhlustettiin OURCity-tapahtumilla ja näyttelyllä.

Taidekasvatusta tarjottiin sekä alueen kouluryhmille että aikuisväestölle, etupäässä senioreille. Kouluille järjestettiin 5x2-taideopetusta, kulttuurikursseja, galleriatyöpajoja, erillistapahtumia ja elokuvakasvatusta. Seniorit osallistuivat Zodiakin tanssipajoihin ja saivat alennuslippuja esityksiin. Stoa aloitti myös kummivanhainkotitoiminnan Itäkeskuksen palvelutalon kanssa.

Vuotalo

Vuosaaren sydämessä sijaitseva Vuotalo tuottaa monipuolisen kirjon kulttuuritapahtumia, näyttelyitä ja taidekasvatustoimintaa erityisesti vuosaarelaisille ja Itä-Helsingin asukkaille.

Vuotalon 161 kulttuuritilaisuudessa vieraili 23 958 kävijää. Galleriassa järjestetyt yhdeksän näyttelyä keräsivät 28 428 katsojaa. Erilaisia kursseja oli 74 ja niissä yhteensä 961 oppituntia. Taidekasvatukseen osallistui yhteensä 659 lasta ja nuorta.

Toiminnan kulmakiviä olivat vakiintuneet ohjelmasarjat, kuten *Maanantaileffat*, *Senioritiistait* ja *Flyygelikuut*. Lisäksi ohjelmistossa on runsaasti konserteja ja teatteriesityksiä aikuisille ja lapsille sekä suosittuja klubi-iltoja.

Vuotalon toimintaympäristö on monikulttuurinen, mikä huomioidaan ohjelmistossa. Syksyllä käynnistyi *Maa ilmassa* -klubisarja, joka tarjosi yleisölle musiikkielämyksiä maailman eri laidoilta. Koko perheen *Cinemaissimo*-tapahtuma sisälsi värikkään kattauksen latinalaisamerikkalaisia elokuvia ja työpajoja, tangoa, capoeiraa ja piñatan tekoa.

Syyskauden teemana oli muistelu ja muistaminen. Kokonaisuuteen kuului *Muistojen mekko* -näyttely, työpajoja ja teemaan liittyviä esityksiä. Kansallisteatterin kiertuenäyttämö vieraili Vuotalossa muistin haurastumista käsittelevällä *Pirunpuntari*-esityksellä. Syksyllä käynnistyi kummivanhainkoti yhteistyö palvelutalo Cecilian kanssa.

Taidekasvatusta tarjottiin päiväsaikaan kouluryhmille ja iltaisin vapaa-ajankursseina. Niissä huomioitiin alueen kieliryhmät. Vuotalossa toimi venäjänkielisiä taidepajoja sekä somalisanataidepaja. Alueen alakouluille tarjottiin 5x2-taideopetusta, galleriatyöpajoja ja elokuvakasvatusta. Nuorille järjestettiin kaksi kulttuurikurssia.

Itä-Helsingin ruotsinkielistä ohjelmaa kehitettiin edelleen Vuotalossa, Stoassa ja Nordsjö-Rastiksessa. Vuotalossa järjestettiin paljon ruotsinkielistä ohjelmaa eri-ikäisille, tavoitteena kasvattaa ruotsinkielisen yleisön määrää. Uutuutena senioreille aloitettiin *Bokfika*, jossa ensimmäisenä kirjavierana oli **Claes Andersson**. Vauvoille ja vanhemmille pidettiin sanataidetta tarjoava Babypoesi-kurssi.

Savoy-teatteri

Vuosi 2012 oli kahdella tavalla Savoyin juhluvuosi: toiminnan käynnistymisestä Helsingin kulttuurikeskuksen vierailunäyttämönä tuli kuluneeksi 25 vuotta ja kiinteistön valmistumisesta 75 vuotta.

Savoy-teatterissa järjestettiin 161 esitystä, joista 13 oli omatuotantoista ja 19 yhteistyössä tuotettuja esitystä. Loput olivat vuokratilaisuuksia. Päiväsaikaan järjestettyjä kokouksia teatterisalissa oli 12. Kävijöitä oli 62 281. Taloudellisesti juhluvuosi oli menestys.

Savoy juhlisti merkkivuottaan monipuolisella ja kansainvälisellä ohjelmatarjonnalla. Salissa soi Länsi-Saharan, Irlannin, Kuuban, Brasilian, Malin, Chilen, Portugalin, Kolumbian, Intian, Italian, Turkin, Iranin ja Nigerian rytmejä. Vuoden mittaan kuultiin myös monien suomalaisten eturivin artistien konsertteja.

Juhluvuoden kunniaksi tehtiin syyskauden alussa tabloid-kokoinen juhlalehti, jossa nostettiin esiin tulevia konsertteja, kerrottiin Savoy-teatterin historiasta ja koottiin yhteen koko syksyn ohjelmisto. Syksyllä tuotettiin yhdessä Annantalon ja Sibelius-Akatemian kanssa kolmen ilmaiskonsertin sarja helsinkiläisille yläkouluille. Savoy:n kanta-asiakkaita muistettiin vuoden mittaan erikoishintaisilla lipuilla.

Espan lava

Espan lavan toimintaan kuului tuttuun tapaan monipuoliset tapahtumat toukokuusta elokuun loppuun. Savoy-teatterin tuottamien tapahtumien lisäksi Suomen Jazzliitto järjesti heinäkuussa arki-iltaisin jazz-konsertteja ja Etno-Espa ry elokuun arki-iltaisin etnomusiikin konsertteja. Vuoden aikana tilaisuuksia oli yhteensä 216.

Aikaisempiin vuosiin verrattuna on lavan käyttö lisääntynyt kesäkauden ulkopuolella. Lavalla nähtiin muun muassa video-installaatio, tuotelanseerauksia ja asunnottomien yötapaus. Uudenlaista toimintaa saatiin, kun Espan lavalle rakennettiin maaliskuun alussa projektiluontoinen *Cafe Köket* -kulttuurikahvila, jossa järjestettiin valokuvanäyttely, livemusiikkia ja ajankohtaisia luentoja. Osa kahvilan tuotosta meni hyväntekeväisyyteen. Syyskuussa Ravintolakoulu Perhon kokkiopiskelijat pitivät kahvilaa Espan lavalla kymmenen päivän ajan. Myös ravintolakoulun kahvilan tuotto ohjattiin hyväntekeväisyyteen.

Verkkopalvelut

Kulttuurikeskus ylläpitää kahta verkkopalvelua, jotka ovat Kultus ja Skenet. Annantalon ylläpitämä Kultus on erityisesti taidekasvattajille tarkoitettu lasten ja nuorten tapahtumien verkkopalvelu. Skenet on kulttuurikritiikin verkkolehti, joka tukee taideyhteisöjä tapahtumien tiedotuskanavana ja lisää kritiikin moniäänisyyttä.

Kultus

Kultus on Annantalon taidekeskuksen ylläpitämä opettajille, taidekasvattajille ja suurelle yleisölle suunnattu lasten ja nuorten kulttuuritapahtumien verkkopalvelu osoitteessa www.kultus.fi. Kultuksessa tapahtumistaan ilmoittavien taide- ja kulttuurilaitosten määrä nousi 195:een (180 v. 2011). Tapahtumien lisäksi Kultuksesta löytyy taitelijapankki ja listaus pääkaupunkiseudun taidekouluista.

Tammi-huhtikuun 2012 aikana Kultuksessa vieraili 11 283 eri kävijää (7 795 v. 2011). Painettu Kultus – Opettajan kulttuurikalenteri toimitettiin Helsingin kouluihin ennen lukukausien alkua entiseen tapaan kaksi kertaa vuodessa.

Kertomusvuonna pohjustettiin Kultuksen kokonaisuudistusta, jotta se jatkossa palvelisi entistä paremmin koulujen kulttuurisuunnitelmatyötä.

Skenet

Vuonna 1997 perustetussa Skenet-verkkolehdessä (www.skenet.fi) arvioidaan joka viikko ajankohtaisia teatteri- ja elokuvaensi-iltoja sekä näyttelyitä ja tanssitapahtumia. Lisäksi Skenet esittelee ennakoon musiikkitapahtumia. Skenetin ideana on tukea taiteilijoita ja taideyhteisöjä kulttuuritapahtumien tiedotuskanavana sekä lisätä kulttuurikritiikin monipuolisuutta.

Syksyllä toteutettiin lukijakysely, jonka tavoitteena oli selvittää lukijoiden mielipiteitä ja toiveita Skenetistä sekä kulttuurikritiikin tilasta yleensä. Kyselyyn osallistui 162 vastaajaa. Lukijoiden toiveet huomioidaan verkkolehden kehitystyössä.

Skenetissä julkaistiin vuoden aikana yli 80 elokuva-arviota, 70 teatteriarviota, noin 40 näyttelyarviota ja lähes 50 musiikkiartikkelia. Käynnit Skenetissä kasvoivat 148 000 kerrasta yli 187 000 käyntiin. Sivuston näyttökertoja kertyi noin 290 000 ja yksittäisiä kävijöitä 150 000.

Talous

Kulttuurikeskuksen käyttömenot olivat 12 491 424 euroa. Käyttötuloja kertyi 761 045 euroa. Toimintakate oli –11 730 379 euroa. Poistoja kirjattiin 362 769 euroa. Käyttötuloja kertyi 50 045 euroa ennakoitua enemmän ja käyttömenoja 190 424 euroa.

Savoy-yksikön käyttömenot olivat 1 397 124 euroa ja tulot 670 687 euroa. Toimintakate oli – 726 436 euroa, mikä oli 102 563 euroa ennakoitua parempi. Poistoja kirjattiin 3 621 euroa.

Kulttuurikeskuksella oli talousarviossa varattu 90 000 euroa ulkopuolisin varoin rahoitettua toimintaa varten. Virastolla oli oikeus käyttää määräraha ehdolla, että tulopuolelle kertyy ulkopuolisista rahoituslähteistä vastaava summa. Opetus- ja kulttuuriministeriö rahoitti 90 000 eurolla Annantalon Taikalamppu-hanketta.

Kulttuurikeskuksen sitova suoritettava (ei sisällä Savoy-teatterin tilaisuuksia), *1 200 saliesitystä*, saavutettiin. Esityksiä saleissa järjestettiin 1 359 Toinen sitova suoritettava, *12 000 taide- ja kulttuuriopetustuntia lapsille*, ylitettiin toteuman ollessa 14 488 tuntia

Ei-sitovista tavoitteista saavutettiin kaikki. Tavoitteina oli *1 100 lasten taide- ja kulttuurikurssia, 11 000 kurssioppilasta, 30 tilavuokrausta taiteilijoille (Harakan saari) ja 150 000 näyttelykävijää*. Kurseja pidettiin 1 109, oppilaita oli 13 915, Harakan saaren tiloja vuokrattiin 35 taiteilijalle ja näyttelyissä kävi 177 308 vierasta.

Savoy-teatterin ja Espan lavan sitova tavoite, *320 kulttuuri- ja taidetilaisuutta*, saavutettiin reilusti, kun tilaisuuksia oli yhteensä 377. Näistä omia tuotantoja oli 13, yhteistyötilaisuuksia 248 ja ulkopuolisten järjestämiä 116.

Savoy-teatterin salikävijät -tavoite (60 000) saavutettiin, kun kävijöitä oli 62 281.

Avustukset

Yhteisöjen tukeminen (4 17 03)

Yhteisöjen tukemiseen osoitetusta määrärahasta (12 161 000 euroa) käytettiin 12 153 265 euroa.

Avustukset teatterilain piiriin kuuluville ammattiteattereille (4 17 04)

Avustukset teatterilain piiriin kuuluville ammattiteattereille -määrärahasta (3 765 000 euroa) käytettiin 3 779 629 euroa.

Investoinnit

Irtaimen omaisuuden perushankintamäärärahaa käytettiin 438 785 euroa. Vuoden aikana investoitiin peruskorjatun Annantalon kalustamiseen ja pyörätuoliin sekä henkilönostimeen. Annantalon ja Malmitalon valonohjausjärjestelmät uudistettiin. Kaikkiin taloihin hankittiin langattomat mikrofonit. Loppuvuodesta uusittiin viraston kulunvalvonta- ja työajanseuranta-järjestelmä.

Kestävä kehitys

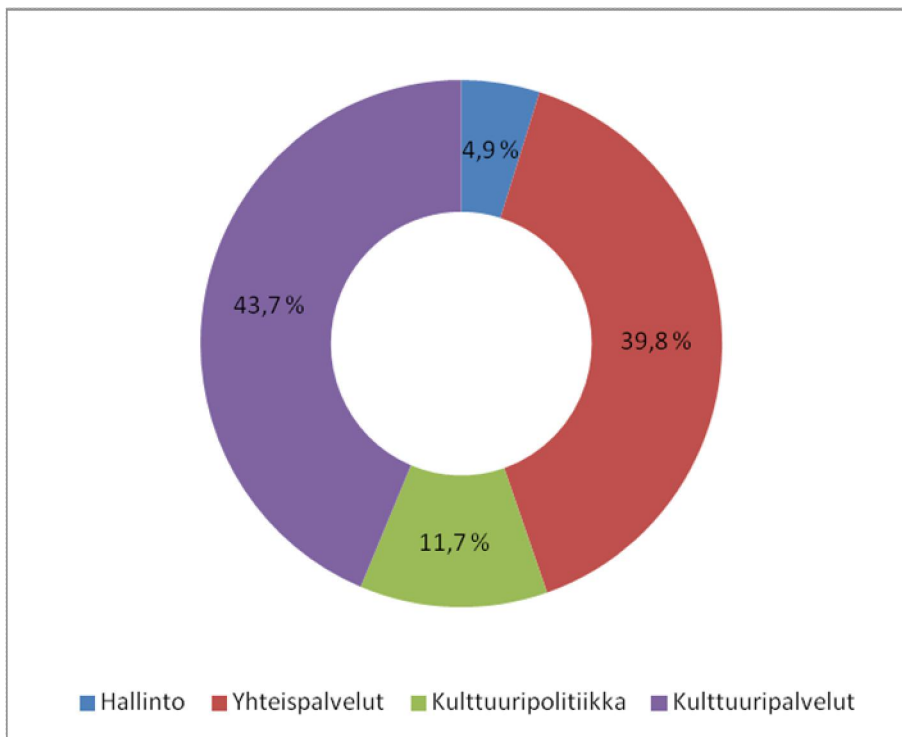
Kulttuurikeskus pyrkii tiedottamaan työntekijöilleen kestäväan kehitykseen liittyvistä mahdollisuuksista ja toimenpiteistä. Viraston toimipisteet jakavat asiakkailleen tietoutta kestävästä kehityksestä ja siihen liittyvistä aiheista. Myös avustusten saajilta edellytetään kestäväan kehityksen periaatteiden huomioon ottamista projekteissaan.

Henkilöstö

Kulttuurikeskuksessa työskenteli vuoden 2012 lopussa päätoimisesti 123 henkilöä. Heistä vakinaisia oli 103 ja määräaikaista työntekijöitä 20. Vuoden lopussa virastossa oli 12 työllistettyä, kuusi siviilipalvelusmiestä ja 49 tuntiopettajaa. Päätoimisen henkilöstön keski-ikä oli 42 vuotta. Henkilöstöstä naisia oli 60 prosenttia ja miehiä 40 prosenttia.

Kulttuurikeskuksen määräaikaisen henkilöstön määrä väheni edellisvuodesta 15:llä. Yli puolet vähennyksestä johtuu Infopankin siirtymisestä Caisasta kaupungin hallintokeskuksen viestintään.

Vakinainen henkilökunta 31.12.2012

Henkilökunta kulttuurikeskus	31.12.2011	31.12.2012	Muutos henkilöä	Muutos
Vakinaiset	105	103	-2	-1,9 %
Määräaikaiset	35	20*)	-15	-42,9 %
Päätoiminen henkilöstö yht.	140	123	-17	-12,1 %
Työllistetyt	6	12	6	100,0 %
Siviilipalvelusmiehet	8	6	-2	-25,0 %
Tuntiopettajat, tilanne 30.11.	56	49	-7	-12,5 %
Kaikki yhteensä	210	190	-20	-9,5 %

Päätoiminen henkilöstö, keski-ikä	Miehet	Naiset	Yhteensä
Vakinaiset	47,45	47,8	47,63
Määräaikaiset	34,72	37,89	36,31
Kaikki yhteensä	41,09	42,85	41,97

Päätoiminen henkilöstö sukupuolijakautuma	Vakinaiset		Määrä- aikaiset		Yhteensä	
		%		%		%
Miehet	44	43	5	26	49	40
Naiset	58	57	14	74	72	60
Yhteensä	102	100	19	100	121	100

*) Infopankki työntekijöineen siirtyi vuoden alussa Caisasta hallintokeskuksen viestintään.

Liitteet:

Viraston menojen ja tulojen jakauma 2011–2012

Käyttötulot ja –menot

Toteutuneet tulot ja toteutuneet menot

Taidekasvatus ja oppilasmäärät

Kulttuurikeskuksen näyttelyt ja kävijämäärät

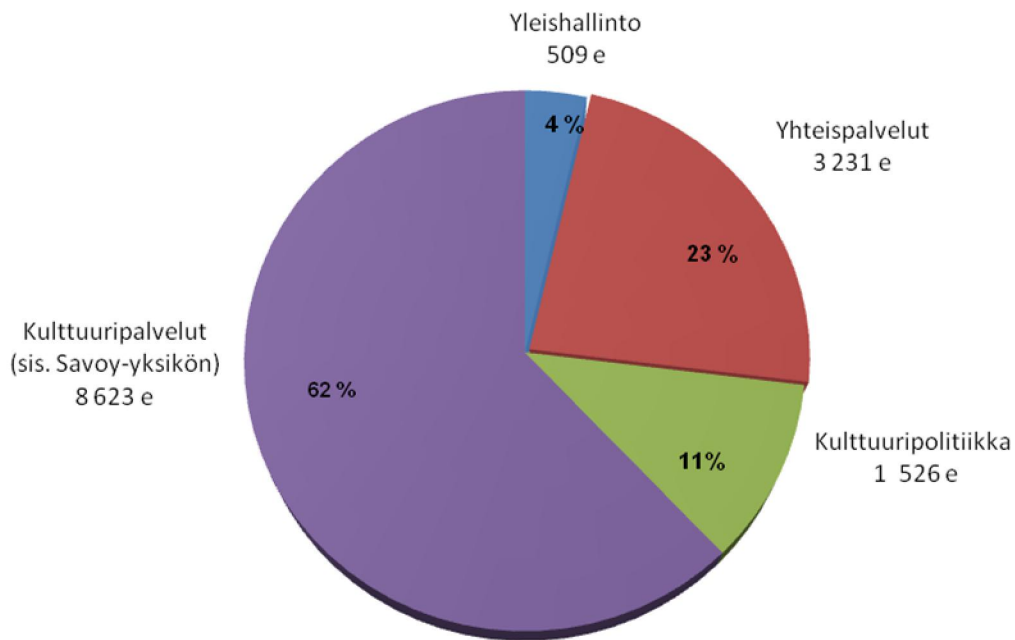
Kulttuurikeskuksen tapahtumat ja kävijämäärät

Viraston menojen jakautuminen vuosina 2011–2012	2011	%	2012	%	Muutos euroa	Muutos %
Yleishallinto	483 867	1,7	508 910	1,7	25 043	5,2
Kulttuuripalvelut	7 743 548	26,6	7 225 943	24,2	-517 605	-6,7
Kulttuuripolitiikka	1 614 208	5,6	1 525 682	5,1	-88 526	-5,5
Yhteispalvelut	3 152 169	10,8	3 230 890	10,8	78 721	2,5
Kulttuurikeskus (Talousarviotili 4 17 01 yhteensä)	12 993 792	44,7	12 491 425	41,9	-502 367	-3,9
Savoy-yksikkö	1 322 315	4,5	1 397 124	4,7	74 809	5,7
Kulttuurikeskuksen toiminta yhteensä	14 316 107	49,3	13 888 549	46,6	-427 558	-3,0
Avustukset yhteisöille	11 605 918	39,9	12 153 266	40,8	547 348	4,7
Avustukset teatterilain piiriin kuuluville ammattiteattereille	3 141 382	10,8	3 779 629	12,7	638 247	20,3
Avustukset yhteensä	14 747 300	50,7	15 932 895	53,4	1 185 595	8,0
Kaikki menot yhteensä:	29 063 407	100,0	29 821 444	100,0	758 037	2,6

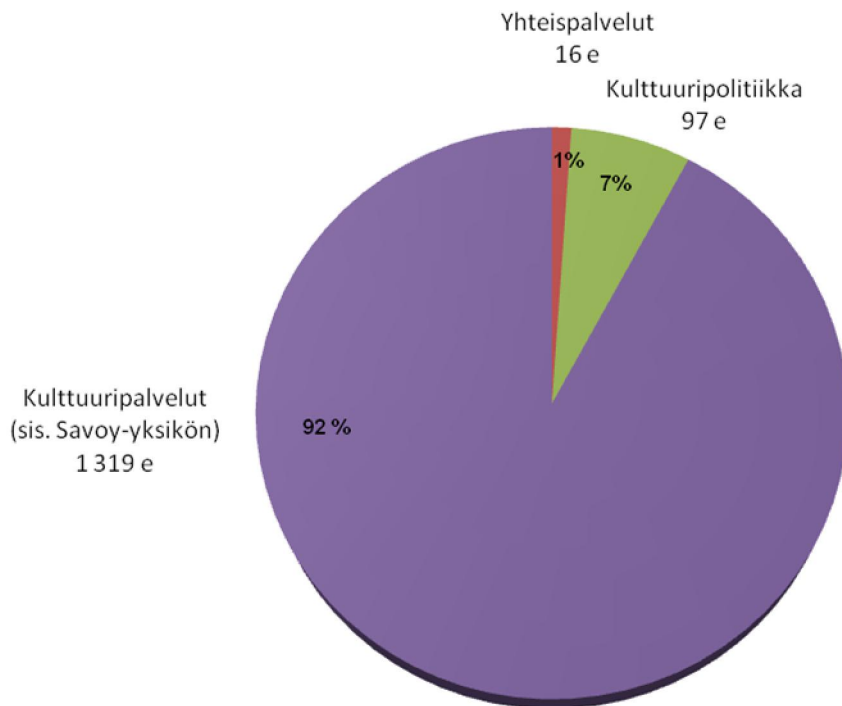
Viraston tulojen jakautuminen vuosina 2011–2012	2011	%	2012	%	Muutos euroa	Muutos %
Yleishallinto	211	0,0	52	0,0	-159	-75,4
Kulttuuripalvelut	1 253 599	65,8	648 260	45,3	-605 339	-48,3
Kulttuuripolitiikka	87 801	4,6	97 232	6,8	9 431	10,7
Yhteispalvelut	37 260	2,0	15 503	1,1	-21 757	-58,4
Kulttuurikeskus (Talousarviotili 4 17 01 yhteensä)	1 378 871	72,4	761 046	53,2	-617 825	-44,8
Savoy-yksikkö	525 136	27,6	670 687	46,8	145 551	27,7
Tulot yhteensä:	1 904 007	100,0	1 431 734	100,0	-472 273	-24,8

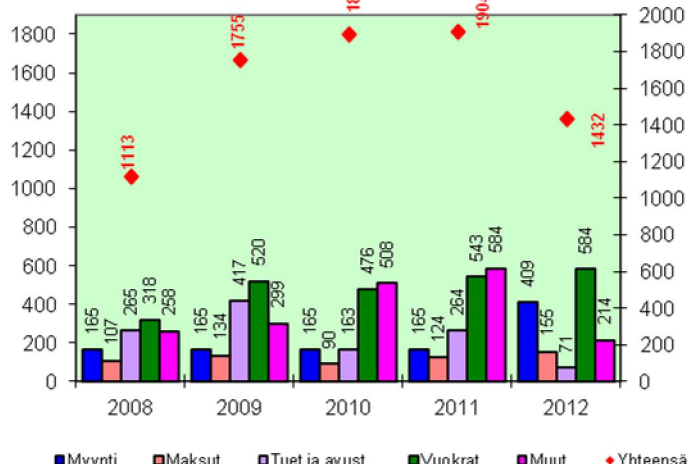
Kulttuurikeskuksen ja Savoy-yksikön käyttömenot vuonna 2012, (tuhatta euroa)

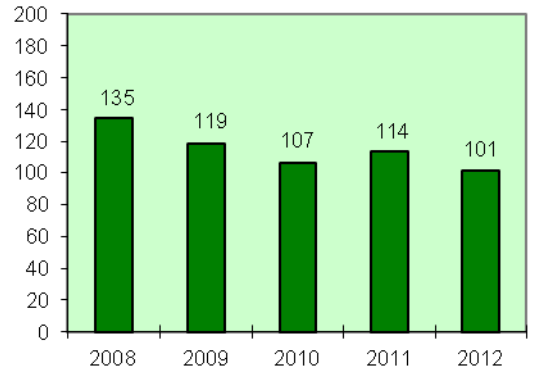
Kulttuurikeskuksen ja Savoy-yksikön käyttötulot vuonna 2012 (tuhatta euroa)

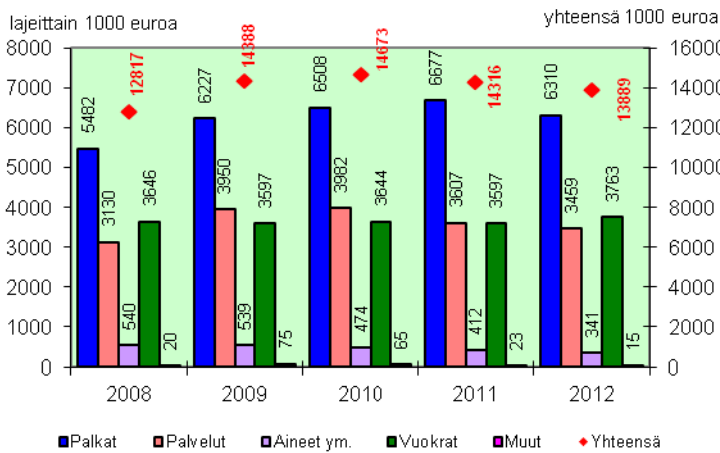
Toteutuneet tulot / Förverkligade inkomster / Exerciced income
lajeittain 1000 euroa yhteensä 1000 euroa

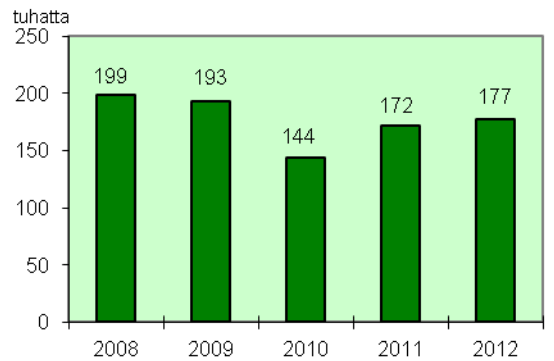
Näyttelyt
Utställningar
Exhibitions

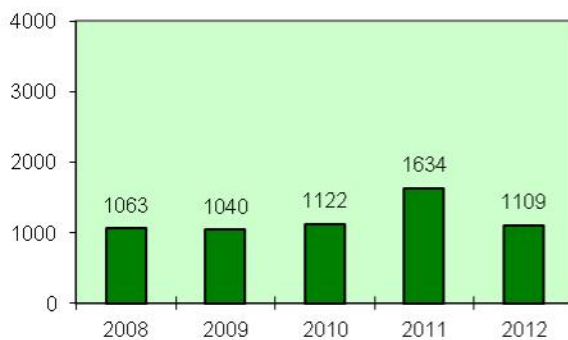
Toteutuneet menot / Förverkligade utgifter / Exerciced expenditure

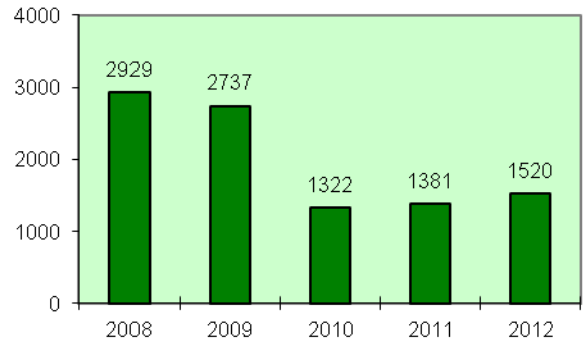
Näyttelyiden kävijämäärät
Antalet besökare i utställningar
Number of visitors at exhibitions

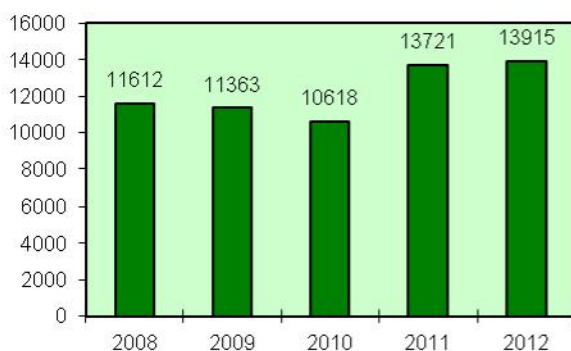
Taidekasvatus / Konstfostran / Art Education
kursien määrä /konstkurser/art courses

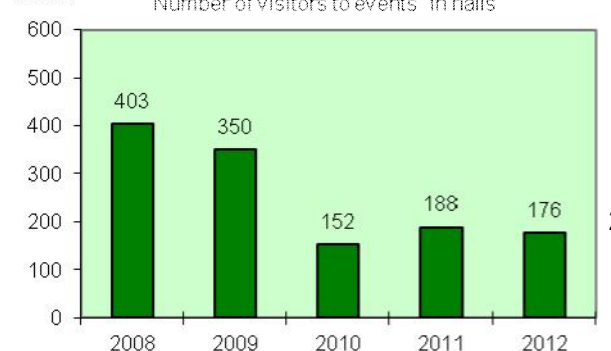
1) Esitysten määrä saleissa
Evenemang i salar
Events in halls

Oppilasmäärät / Antal studenter / Student volume

1) Salien esitysten kävijämäärät
Antalet besökare i evenemang i salar
Number of visitors to events in halls

- 1) Vuoden 2010 alussa seurantaan otettiin mukaan vain kulttuurikeskuksen saleissa olevien esitysten lukumäärät sekä näissä esityksissä kävijöiden määrät.